

menig ytrer sin utilfredshed med en foresats adfærd eller klager over mangler og besværligheder på en sådan måde, at han burde indse, at dette kan give anledning til udbredelse af en utilfredshed, som er farlig for disciplinen.

Er den menige i tvivl om klagereglerne, vil han altid kunne søge oplysning hos sine foresatte, der er ansvarlige for, at der ydes korrekt vejledning herom.

Det tilrådes værnepligtige og talsmænd — der handler på disses vegne —, før klage indgives, at søge vejledning hos den stedlige socialrådgiver. Denne har pligt til at yde vejledning, eventuelt efter at han — uden udgift for den rådsøgende — har indhentet juridisk bistand i sagen.

II. Talsmænd.

For at sikre et fast forbindelsesled mellem mandskabet og kommandomyndighederne til gavn for begge parter har de menige ved samme underafdeling ret til at vælge 2 talsmænd, dog at talsmændene i rekrutskolens første to måneder bliver udpeget af underafdelingschefen, hvilket skal ske senest ugedagen efter mandskabets møde ved forsvaret. Under ledelse af en af talsmændene kan de menige inden for underafdelingen efter anmeldelse til chefen og under iagttagelse af sømmelige former afholde møder — almindeligvis på samlingsstuen — for at rådslå med talsmændene eller for at vælge talsmænd. Valget af disse skal ske skriftligt og hemmeligt og afgøres ved simpel flertal. Der skal stemmes på bestemte personer, hvilket altså udelukker listevalg. I tilfælde af stemmelighed foretages lodtrækning. Menige, der efter mødet ved forsvaret er straffet med strengere,

ubetinget straf end vagtarrest i 10 dage, kan ikke vælges til eller forblive som talsmænd. En valgt talsmand kan altid frasige sig hvervet, ligesom han kan afsættes, såfremt over halvdelen af de værnepligtige menige ved en skriftlig og hemmelig afstemning stemmer herfor.

Findes på samme kaserne flere underafdelinger, kan disses talsmænd, når anliggender af fælles interesse ønskes behandlet, træde sammen for at drøfte emnet.

Talsmændene kan enkeltvis eller i fællesskab fremføre besværinger, andragender eller andre anliggender for den nærmeste foresatte chef, samt yde bistand ved fremførelse af klager. Det er dog en betingelse, at der ikke handles i strid med almindeligt gældende bestemmelser, der f. eks. medfører, at det på møderne med talsmændene er udelukket at drøfte politiske sager, eller på en sådan måde ytre utilfredshed med en foresats adfærd eller klage over besværligheder eller mangler, at man burde indse, at derved en for mandstugten farlig misfornøjelse kunne udbredes i krigsmagten.

Såfremt talsmændene efter henvendelse til underafdelingschefen ikke anser sagen for afsluttet, kan de efter melding til underafdelingschefen henvende sig til afdelingschefen. Det er også tilladt talsmændene at rette skriftlig henvendelse ad tjenestevejen til forsvarsministeren, ligesom de skriftligt kan indbringe klager for forsvarsministerens klageudvalg, jfr. nærmere ovenfor.

I overensstemmelse med, hvad der gælder for den enkelte menige, der vil klage over en foranstående, kan talsmændene drages til ansvar, såfremt de medvirker ved fremsættelsen af en klage, som dem bevidst er grundløs.